

Nr 30.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av en mellan Sverige och Bulgariska Folkrepubliken ingången handelsöverenskommelse m. m.; given Stockholms slott den 3 januari 1948.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över handels- och utrikesdepartementsärenden för den 19 september 1947 och över handelsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed begära riksdagens godkännande av en den 22 september 1947 mellan Sverige och Bulgariska Folkrepubliken ingången handelsöverenskommelse jämte i samband därmed träffade uppgörelser.

GUSTAF.

Axel Gjöres.

(Översättning.)

**Accord Commercial entre la
Suède et la République Popu-
laire de Bulgarie.**

**Handelsöverenskommelse mellan
Sverige och Bulgariska
Folkrepubliken.**

Le Gouvernement suédois et le Gouvernement de la République Populaire de Bulgarie, désirant faciliter le développement des échanges commerciaux entre les deux pays, sont convenus de ce qui suit:

Svenska regeringen och Bulgariska Folkrepublikens regering ha, i syfte att främja utvecklingen av handelsutbytet mellan de båda länderna, träffat följande överenskommelse:

Article I.

Artikel I.

Le Gouvernement suédois et le Gouvernement de la République Populaire de Bulgarie prendront toutes mesures appropriées pour le développement des échanges commerciaux entre les deux pays.

Svenska regeringen och Bulgariska Folkrepublikens regering skola vidtaga alla lämpliga åtgärder ägnade att befordra handelsutbytet mellan de båda länderna.

Article II.

Artikel II.

Les échanges commerciaux s'effectueront conformément au régime général d'importation et d'exportation en vigueur dans chacun des deux pays.

Handelsutbytet skall äga rum i överensstämmelse med de allmänna import- och exportbestämmelser, som gälla i vardera av de båda länderna.

Article III.

Artikel III.

Les deux Gouvernements s'engagent à s'accorder, sur une base de réciprocité, un traitement aussi favorable que possible dans l'octroi des autorisations d'importation et d'exportation.

De båda regeringarna förbinda sig att ömsesidigt tillerkänna varandra så gynnsam behandling som möjligt i avseende å utfärdandet av införsel- och utförseltillstånd.

Article IV.

Artikel IV.

Les deux Gouvernements pourront, de commun accord, fixer des contingents pour certaines marchandises ou pour l'échange commercial en entier, quand cela s'avérera possible et désirable. Ils s'engagent à accorder, dans le cadre de contingents ainsi fixés, les autorisations d'importation et d'exportation nécessaires.

De båda regeringarna skola efter därom träffad överenskommelse kunna fastställa kontingenter för vissa varor eller för handelsutbytet i dess helhet, då detta befines möjligt och önskvärt. De förbinda sig att inom ramen för sålunda fastställda kontingenter bevilja erforderliga införsel- och utförseltillstånd.

Article V.

Les paiements relatifs aux échanges commerciaux entre les deux pays seront réglés selon les dispositions du protocole de paiement, signé en date de ce jour, qui constitue une partie intégrante de cet accord.

Article VI.

Une commission gouvernementale mixte sera nommée par les deux Gouvernements, ayant pour mission de surveiller l'application du présent accord. Il incombera à la commission de formuler toutes propositions utiles, tendant à faciliter le fonctionnement de cet accord et, en général, à améliorer les échanges commerciaux entre la Suède et la Bulgarie.

La commission se réunira à la demande d'un des deux Gouvernements.

Article VII.

Toute transaction commerciale conclue avant l'entrée en vigueur du présent accord, sera exécutée selon les conditions auxquelles elle a été conclue.

Article VIII.

Le présent accord sera mis en application à titre provisoire à partir du 1er octobre 1947.

Il entrera définitivement en vigueur le jour où les deux Gouvernements, par échange de notes, auront constaté l'approbation de la part des autorités compétentes suédoises et bulgares de cet accord ainsi que du protocole de paiement, signé en date de ce jour.

Il sera valable jusqu'au 31 décembre 1948. Si l'accord n'a pas été dénoncé par une des parties contractantes au plus tard un mois avant son expiration, il sera automatiquement prolongé, chaque fois pour une période d'une année.

Toute obligation, prise par les parties contractantes en vertu de cet ac-

Artikel V.

De med handelsutbytet sammanhängande betalningarna mellan de båda länderna skola regleras enligt bestämmelserna i det denna dag undertecknade protokollet rörande betalningarna, vilket protokoll utgör en integrerande del av denna överenskommelse.

Artikel VI.

En blandad regeringskommission med uppgift att övervaka tillämpningen av denna överenskommelse skall utses av de båda regeringarna. Det skall åligga kommissionen att framlägga alla förslag, som är ägnade att underlätta tillämpningen av denna överenskommelse ävensom i allmänhet att förbättra handelsutbytet mellan Sverige och Bulgarien.

Kommissionen skall sammanträda på begäran av endera av de båda regeringarna.

Artikel VII.

Alla kommersiella transaktioner, som ingåtts före denna överenskommelses ikraftträdande, skola fullföljas i överensstämmelse med de villkor, på vilka de avslutats.

Artikel VIII.

Denna överenskommelse skall provisoriskt tillämpas från och med den 1 oktober 1947.

Den träder definitivt i kraft den dag, då de båda regeringarna genom utväxling av noter konstaterat, att vederbörande svenska respektive bulgariska myndigheter godkänt densamma jämte det denna dag undertecknade protokollet rörande betalningarna.

Överenskommelsen gäller till och med den 31 december 1948. Därest den icke uppsagts av endera av de avtalslutande parterna senast en månad före dess utlöpande, skall överenskommelsen automatiskt förlängas, varje gång för en period av ett år.

Varje förpliktelse, som de avtalslutande parterna åtagit sig i enlig-

cord, sera, après l'expiration de l'accord, réglée conformément à ses dispositions.

Fait à Stockholm, en deux exemplaires authentiques en français, le 22 septembre 1947.

Pour le Gouvernement suédois:

Tage Erlander.

Pour le Gouvernement de la République Populaire de Bulgarie:

Ivan Touteff.

het med förevarande överenskommelse, skall, efter överenskommelsens utlöpande, regleras i enlighet med bestämmelserna i densamma.

Som skedde i Stockholm, i tvenne original exemplar på franska språket, den 22 september 1947.

För svenska regeringen:

Tage Erlander.

För Bulgariska Folkrepublikens regering:

Ivan Touteff.

Annexes: Deux listes.

(Översättning.)
Bilagor: Två listor.**Protocole Additionnel.**

Au cours des négociations qui ont eu lieu à Stockholm au mois de septembre 1947 et qui ont abouti ce jour à la signature de l'accord commercial et du protocole de paiement entre la Suède et la Bulgarie, la délégation suédoise et la délégation bulgare ont discuté, à titre informatif, les possibilités matérielles s'offrant à présent pour l'échange de marchandises entre les deux pays. A l'issue de ces discussions il a été convenu que les deux parties, dans le cadre des dispositions des articles II et III de l'accord commercial et en tenant compte de la situation du ravitaillement de la Suède respectivement de la Bulgarie, doivent faciliter, par l'octroi d'autorisations d'importation et d'exportation, l'échange des produits indiqués — entre autres possibles — dans les listes A et B ci-annexées.

Stockholm, le 22 septembre 1947.

Pour la délégation suédoise:
Klas Böök.

Pour la délégation bulgare:
Ivan Touteff.

Tilläggsprotokoll.

Under de förhandlingar, som ägt rum i Stockholm under september månad 1947 och lett till undertecknandet denna dag av handelsöverenskommelsen och protokollet rörande betalningarna mellan Sverige och Bulgarien, ha de svenska och bulgariska delegationerna upplysningsvis dryftat de materiella möjligheter, som för närvarande erbjuda sig i avseende å varuutbytet mellan de båda länderna. Såsom resultat av dessa överläggningar har överenskommit, att de båda parterna, inom ramen för bestämmelserna i artiklarna II och III av handelsöverenskommelsen och under hänsynstagande till försörjningsläget i Sverige respektive Bulgarien, böra genom beviljande av införsel- och utförseltillstånd underlätta utbytet av de varor, som angivas — bland andra möjliga — i närslutna listor A och B.

Stockholm den 22 september 1947.

För den svenska delegationen:
Klas Böök.

För den bulgariska delegationen:
Ivan Touteff.

Liste A.**Exportations bulgares en Suède.**

Fruits frais et autres produits d'horticulture
Produits de l'industrie alimentaire
  tels que pulpes de fruits, purée de tomate,
  fruits secs, légumes préparés et vins
Tabac brut et produits de tabac
Plantes médicinales diverses
Opium
Huiles étherées
Huile de ricin
Glycérine
Peaux brutes d'agneau
Boyaux
Soies de porc
Parquets et autres produits de bois dur
Minerais de chrome
Minerais de manganèse
Baryte
Anthracite et charbon noir

(Översättning.)

Lista A.

Bulgarisk utförsel till Sverige.

Färsk frukt och andra trädgårdsprodukter
Produkter av livsmedelsindustrien
såsom fruktpulper, tomatpuré, torkad frukt,
beredda grönsaker och viner
Råtobak och tobaksprodukter
Diverse medicinalväxter
Opium
Eteriska oljor
Ricinolja
Glycerin
Oberedda lammskinn
Tarmar
Svinborst
Parkett-trä och andra produkter av hårdträ
Krommalm
Manganmalm
Baryt
Antracit och stenkol

Liste B.**Exportations suédoises en Bulgarie.****Produits chimiques**

entre autres alun de chrome, sulfate d'alumine et produits chimiquement purs pour analyses

Produits pharmaceutiques

entre autres sulphathiazol et propionat de testostéron

Fer et acier

tels que barres forgées et laminées à chaud, métal dur et produits en métal dur, acier alliage pour instruments, acier creux pour perforateurs, bouteilles d'acier pour gaz comprimé, matériel pour résistances électriques et aciers spéciaux

Articles de manufacture en métal

entre autres couteaux de machines, fers à raboteuses, lamès pour scies, lames pour rasoirs, clous à ferrer, lampes à acétylène, lampes à souder et outils divers

Machines, moteurs et appareils

tels que machines-outils, moteurs à combustion, écrémeuses, machines de cinéma, machines de bureau et machines à coudre

Machines et équipement pour l'industrie minière et pour recherches géologiques**Machines et équipement de construction****Autres machines et installations industrielles, machines et installations usagées incluses****Instruments et matériaux différents**

entre autres filières à tréfiler, accessoires pour l'industrie du papier, instruments et appareils de mesure, instruments et appareils chirurgicaux et de médecine, accumulateurs ainsi que matériel de T. S. F.

Appareils et installations automatiques de téléphonie, appareils de radio-téléphonie**Papier et pellicules de radiographie et papier d'électrocardiographie****Pièces de rechange pour machines diverses, entre autres pour machines électriques**

(Översättning.)

Lista B.

Svensk utförelse till Bulgarien.

Kemiska produkter

bl. a. kromalun, aluminiumsulfat och kemiskt rena produkter för analys

Farmaceutiska produkter

bl. a. sulfatiazol och testosteronpropionat

Järn och stål

såsom varmvalsat och smitt stångstål, hårdmetall och produkter av hårdmetall, legerat instrumentstål, ihåligt borrstål, stålbehållare för komprimerad gas, elektriskt motståndsmaterial och specialstål

Metallmanufaktur

bl. a. maskinknivar, maskinhyveljärn, sågblad, rakblad, hästskosöm, karbidlampor, lödlampor och diverse verktyg

Maskiner, motorer och apparater

såsom verktygsmaskiner, förbränningsmotorer, separatorer, biografmaskiner, kontorsmaskiner och symaskiner

Maskiner och utrustning för gruvindustrien och för geologiska undersökningar

Maskiner och utrustning för byggnadsindustrien

Andra industriella maskiner och anläggningar, inbegripet begagnade sådana

Diverse instrument och materiel

bl. a. dragskivor för tråddragning, tillbehör för pappersindustrien, mätinstrument och -apparater, kirurgiska och medicinska instrument och apparater, ackumulatorer ävensom radiomateriel

Automatiska telefonapparater och -anläggningar, apparater för radiotelefon

Röntgenpapper och röntgenfilm, elektrokardiografiskt papper

Reservdelar till diverse maskiner, bl. a. till elektriska maskiner

---

Utdrag av protokollet över handelsärenden rörande främmande makt eller dess förhållanden m. m., hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 september 1947.

Närvarande:

Statsråden WIGFORSS, MÖLLER, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Gjores, anför efter gemensam beredning med t. f. ministern för utrikes ärendena, statsrådet Quensel, samt cheferna för finans- och folkhushållningsdepartementen.

Till grund för handelsförbindelserna mellan Sverige och Bulgariska Folkrepubliken ligger alltså en noteväxling av den 31 december 1923. Noteväxlingen innefattar bestämmelser om ömsesidig behandling som mest gynnad nation. Intill mitten av år 1942 voro handelsförbindelserna med Bulgarien ej ytterligare avtalsmässigt reglerade. Den 17 juli sistnämnda år träffades emellertid avtal om reglering av handelsutbytet. Avtalet förutsätter, att handeln mellan de båda länderna i princip skall ske genom privata kompensationsaffärer.

Varuutbytet mellan Sverige och Bulgarien var före år 1939 av relativt obetydlig omfattning. Det genomsnittliga årliga värdet av exporten till Bulgarien utgjorde åren 1936—1939 enligt svensk officiell statistik ungefär 1 miljon kronor. Motsvarande värde av importen från Bulgarien var omkring 2 miljoner kronor. På grund av svårigheterna för Sverige att under de första åren av det senaste världskriget tillgodose behovet av vissa varor från sedvanliga importmarknader kom emellertid Bulgarien att under dessa år intaga en avsevärt mer betydande plats som leverantör till Sverige. För att belysa denna utveckling må anföras följande statistiska uppgifter (i miljoner kronor).

År	Sveriges export till Bulgarien	Sveriges import från Bulgarien	Hela varuomsätt- ningen mellan Sverige och Bulgarien
1940.....	1·0	6·2	7·2
1941.....	2·5	6·6	9·1
1942.....	8·7	9·2	17·9
1943.....	6·3	9·0	15·3

Fr. o. m. år 1944 försvårades emellertid handeln med Bulgarien av omständigheter, som förorsakats av kriget. Varuutbytet nedgick därför betydligt, vilket framgår av följande siffror (i miljoner kronor).

År	Sveriges export till Bulgarien	Sveriges import från Bulgarien	Hela varuomsätt- ningen mellan Sverige och Bulgarien
1944.....	1·7	0·7	2·4
1945.....	0·5	0·3	0·8
1946.....	2·1	0·3	2·4

Sedan från bulgarisk sida framställts förslag om att upptaga förhandlingar i syfte att utvidga handeln mellan Sverige och Bulgarien, ha förhandlingar ägt rum i Stockholm under september 1947, från svensk sida genom en delegation under ordförandeskap av envoyén Böök. Till ledning för delegationen ha förelegat yttranden från statens handels-, industri-, livsmedels- och bränslekommissioner samt från statens priskontrollnämnd. Förhandlingarna, som från svensk sida förts under medverkan av näringslivets organisationer, ha numera slutförts och resulterat i förslag till *dels* handelsöverenskommelse mellan Sverige och Bulgariska Folkrepubliken, *dels* tilläggsprotokoll med därtill hörande två listor, *dels* förtrolig skriftväxling i anslutning till handelsöverenskommelsen, *dels* protokoll mellan svenska regeringen och Bulgariska Folkrepublikens regering rörande betalningar, *dels* ock två förtroliga skriftväxlingar i anslutning till sistnämnda protokoll.

Förslaget i vad detsamma avser protokollet rörande betalningar¹ jämte därtill hörande skriftväxlingar har förut denna dag anmälts av chefen för finansdepartementet. Jag anhåller nu att få underställa Kungl. Maj:ts prövning förslaget i övrigt. De handlingar, vilka innefattas däri, torde såsom bilagor (Bilaga A—F)² få fogas till statsrådsprotokollet.

Förslaget till handelsöverenskommelse innehåller i huvudsak följande. Enligt artikel I skola svenska och bulgariska regeringarna vidtaga alla lämpliga åtgärder, som äro ägnade att befordra handelsutbytet mellan de båda länderna. Artikel II stadgar, att handelsutbytet skall äga rum i överensstämmelse med de allmänna import- och exportbestämmelser, som gälla i respektive länder. Regeringarna förbinda sig i artikel III att ömsesidigt tillerkänna varandra så gynnsam behandling som möjligt i fråga om utfärdandet av införsel- och utförseltillstånd. Enligt artikel IV skola de båda regeringarna efter därom träffad överenskommelse kunna fastställa kontingenter för vissa varor eller för handelsutbytet i dess helhet, då så befinnes möjligt och önskvärt. Inom ramen för sålunda fastställda kontingenter skola regeringarna bevilja erforderliga införsel- och utförseltillstånd. Artikel V föreskriver, att betalningar i samband med handelsutbytet skola ske i enlighet med bestämmelserna i protokollet rö-

¹ Protokollet rörande betalningar är intaget å s. 16—18 i denna proposition.

² Här uteslutna. Bilagorna A och B äro fränsett dateringen och underskrifterna likalydande med vid propositionen fogade texter på franska språket till handelsöverenskommelsen och tilläggsprotokollet. Bilagorna C och D, vilka upptaga till tilläggsprotokollet hörande varulistor A och B, ha likaledes fogats till propositionen. Bilagorna E och F omfatta den till handelsöverenskommelsen hörande förtroliga skriftväxlingen.

rande betalningarna. Jämlikt artikel VI skall en blandad regeringskommission tillsättas med uppgift att övervaka tillämpningen av handelsöverenskommelsen och att framlägga förslag, som äro ägnade att underlätta tillämpningen av överenskommelsen och i allmänhet att förbättra handelsutbytet mellan de båda länderna. Kommissionen skall sammanträda på begäran av endera regeringen. I artikel VII stadgas, att alla kommersiella transaktioner, som ingåtts före handelsöverenskommelsens ikraftträdande, skola fullföljas i överensstämmelse med de villkor, på vilka de avslutats. Överenskommelsen skall enligt artikel VIII provisoriskt tillämpas fr. o. m. den 1 oktober 1947 och slutgiltigt träda i kraft den dag, då de båda parterna genom noteväxling underrättat varandra om att överenskommelsen jämte protokollet rörande betalningarna godkänts av vederbörande myndigheter. Överenskommelsen gäller till och med den 31 december 1948. Därest den icke uppsagts av endera parten senast en månad före dess utlöpande, förlänges den automatiskt, varje gång för en period av ett år. Varje förpliktelse, som de avtalsslutande parterna åtagit sig i enlighet med överenskommelsen, skall efter dennas utlöpande regleras i enlighet med bestämmelserna i densamma.

Enligt det till handelsöverenskommelsen hörande tilläggsprotokollet ha de båda parterna under förhandlingarna upplysningsvis dryftat de möjligheter, som f. n. erbjuda sig i avseende å varuutbytet mellan de båda länderna. Överenskommelse har därvid träffats, att de båda parterna böra inom ramen för bestämmelserna i artiklarna II och III av handelsöverenskommelsen och under hänsynstagande till försörjningsläget i respektive länder underlätta utbytet av bl. a. de varor, som angivas i två vid protokollet fogade listor A och B. Dessa varuförteckningar upptaga icke kvantiteter eller värden och ha sålunda icke karaktären av kontingentlistor.

Lista A, som utgör förteckningen över den bulgariska utförseln till Sverige, omfattar bland andra varuslag färsk frukt samt andra trädgårdsprodukter, livsmedelsindustriprodukter, tobak, medicinalväxter, opium, ricinolja, glycerin, oberedda lammskinn, hårdträ, krom- och manganmalm ävensom vissa andra mineralier. Lista B anger varor, som kunna komma i fråga för utförsel till Bulgarien. Den upptager bl. a. vissa kemiska och farmaceutiska produkter, produkter av järn och stål av olika slag samt vidare metallmanufaktur, maskiner, motorer och industriell utrustning, telefoner, instrument och apparater ävensom reservdelar.

Vad angår protokollet rörande betalningar må i detta sammanhang endast nämnas, att betalningarna för varuleveranser enligt handelsöverenskommelsen och betalningar för tjänster i samband med varuutbytet ävensom järnvägs-, post- m. fl. kostnader skola verkställas över ett hos Sveriges riksbank i den bulgariska nationalbankens namn öppnat konto i svenska kronor.

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen har varuutbytet mellan Sverige och Bulgarien efter det andra världskrigets slut haft en endast

ringa omfattning. Genom det nu föreliggande förslaget avses att skapa avtalsmässiga förutsättningar för en sådan utvidgning av handeln mellan de båda länderna, som må visa sig ekonomiskt betingad.

Med åberopande av det anförda och under erinran om att det torde ankomma på t. f. ministern för utrikes ärendena att göra framställning rörande undertecknandet hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte för sin del godkänna förslaget till handelsöverenskommelse mellan Sverige och Bulgariska Folkrepubliken med till överenskommelsen hörande tilläggsprotokoll och skriftväxling.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

G. Lindenbaum.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 september 1947.

Närvarande:

Statsråden WIGFORSS, MÖLLER, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Under erinran att Kungl. Maj:t förut denna dag på föredragning av cheferna för handels- och finansdepartementen godkänt förslag till

dels handelsöverenskommelse mellan Sverige och Bulgariska Folkrepubliken med därtill hörande tilläggsprotokoll och förtrolig skriftväxling,

dels ock protokoll rörande betalningarna mellan svenska regeringen och Bulgariska Folkrepublikens regering och förtrolig skriftväxling i anslutning härtill, varom enighet nåtts vid i Stockholm förda förhandlingar,

hemställer tillförordnade chefen för utrikesdepartementet, statsrådet Quensel, att Kungl. Maj:t måtte

dels bemyndiga statsministern att underteckna ifrågavarande handelsöverenskommelse och protokoll angående betalningar,

dels bemyndiga chefen för utrikesdepartementets handelsavdelning, envoyén K. Böök att underteckna nämnda tilläggsprotokoll,

dels ock bemyndiga såväl statsministern som envoyén Böök att med den bulgariske befullmäktigade utväxla skrivelser i enlighet med nämnda förslag.

Till vad tillförordnade departementschefen sålunda hemställt, däri övriga statsrådsledamöter förena sig, behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

Bo Siegbahn.

*Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
3 januari 1948.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÅNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Gjöres, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för finans- och folkhushållningsdepartementen.

Sedan Kungl. Maj:t den 19 september 1947 bl. a. bemyndigat statsministern att underteckna av Kungl. Maj:t samma dag godkänt förslag till handelsöverenskommelse mellan Sverige och Bulgariska Folkrepubliken ävensom bemyndigat chefen för utrikesdepartementets handelsavdelning, envoyén K. Böök att underteckna ett till handelsöverenskommelsen hörande tilläggsprotokoll samt att med den bulgariske befullmäktigade utväxla skrivelser i anslutning till nämnda överenskommelse i enlighet med av Kungl. Maj:t likaledes godkända förslag, om vilka handlingar enighet nåtts vid i Stockholm förda förhandlingar, ha handelsöverenskommelsen, tilläggsprotokollet och skriftväxlingen den 22 september 1947 blivit vederbörligen undertecknade.

Jag hemställer nu, under åberopande av vad jag den 19 september 1947 anfört vid anmälan inför Kungl. Maj:t av ifrågavarande förslag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna handelsöverenskommelsen med därtill hörande tilläggsprotokoll och förtrolig skriftväxling. Skriftväxlingen synes lämpligen icke böra återgivas i propositionen utan torde få genom avskrift delgivas riksdagens vederbörande utskott.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
G. Lindenbaum.

(Översättning.)

**Protocole de paiement entre le
Gouvernement suédois et le Gou-
vernement de la République
Populaire de Bulgarie.**

Article I.

Le règlement des paiements entre la Suède et la Bulgarie s'effectuera en couronnes suédoises, conformément aux dispositions du présent protocole.

Article II.

La Sveriges Riksbank (Banque de Suède) ouvrira au nom de la Banque Nationale de Bulgarie un compte en couronnes suédoises. Les paiements de la Suède vers la Bulgarie se régleront par ce compte selon les dispositions de l'article IV ci-après.

Article III.

Les paiements de la Bulgarie vers la Suède se régleront, selon les dispositions de l'article IV ci-après, par utilisation du solde du compte visé à l'article II.

La Sveriges Riksbank n'effectuera des paiements au débit dudit compte qu'après des ordres reçus de la Banque Nationale de Bulgarie.

Article IV.

Par le compte visé à l'article II seront effectués tous les paiements des livraisons de marchandises entre la Suède et la Bulgarie, prévues à l'accord commercial conclu ce jour entre les deux pays, ainsi que des services connexes au trafic de marchandises, tels que des frais de transport, des assurances-marchandises, des commissions, des intérêts, etc.

En outre, les deux parties auront le droit d'effectuer par ledit compte

**Protokoll mellan svenska rege-
ringen och Bulgariska Folkre-
publikens regering rörande
betalningar.**

Artikel I.

Regleringen av betalningarna mellan Sverige och Bulgarien skall ske i svenska kronor i enlighet med bestämmelserna i detta protokoll.

Artikel II.

Sveriges riksbank skall öppna ett konto i svenska kronor i bulgariska nationalbankens namn. Betalningarna från Sverige till Bulgarien skola regleras över detta konto i enlighet med bestämmelserna i artikel IV nedan.

Artikel III.

Betalningarna från Bulgarien till Sverige skola regleras i enlighet med bestämmelserna i artikel IV nedan genom anlitanande av saldot å i artikel II nämnda konto.

Sveriges riksbank skall verkställa utbetalningar från nämnda konto endast efter anmodan från bulgariska nationalbanken.

Artikel IV.

Över det i artikel II nämnda kontot skola verkställas alla betalningar för de varuleveranser mellan Sverige och Bulgarien, som förutses i den denna dag mellan de båda länderna ingångna handelsöverenskommelsen, ävensom för tjänster i samband med varuutbytet såsom transportkostnader, försäkringskostnader, provisioner, räntor o. s. v.

Båda parterna skola dessutom äga rätt att över nämnda konto verk-

tout paiement afférent aux titres suivants:

- a) frais de chemin de fer, de postes, télégraphes et téléphones;
- b) paiements pour l'entretien des missions diplomatiques, consulaires et commerciales d'état;
- c) frais de voyage, d'écolage, d'hospitalisation, etc. ainsi que tout autre paiement admis d'un commun accord entre les autorités compétentes des deux pays.

Article V.

La Banque Nationale de Bulgarie pourra utiliser le compte prévu à l'article II pour l'achat auprès de la Sveriges Riksbank ou de l'or ou des devises à convenir de commun accord entre les deux banques. Ces achats ne seront exécutés que pour des sommes rondes qui ne seront jamais inférieures à 500 000 couronnes suédoises.

Article VI.

La Sveriges Riksbank et la Banque Nationale de Bulgarie s'entendront le plus tôt possible sur les modalités plus précises nécessaires à l'application et au bon fonctionnement du présent protocole.

Article VII.

Au cas où le présent protocole venait à expirer, ses dispositions resteront applicables jusqu'à la liquidation de toutes les créances réciproques ayant pris naissance pendant sa durée de validité.

Article VIII.

Si, à l'expiration du présent protocole, le compte prévu à l'article II présente un solde, le Gouvernement suédois et le Gouvernement de la République Populaire de Bulgarie se mettront d'accord sur les mesures à prendre pour la liquidation de ce solde.

ställa alla betalningar, som hänföra sig till följande poster:

- a) Järnvägs-, post-, telegraf- och telefonkostnader.
- b) Betalningar för underhåll av diplomatiska, konsulära och statligt kommersiella missioner.
- c) Kostnader för resor, skolstudier, sjukhusvård o. s. v. ävensom alla andra betalningar, som äro medgivna jämlikt överenskommelse mellan vederbörande myndigheter i de båda länderna.

Artikel V.

Bulgariska nationalbanken kan använda det i artikel II nämnda kontot för inköp hos Sveriges riksbank av guld eller valutor, varom må överenskommas mellan de båda bankerna. Dessa inköp skola endast kunna verkställas i runda belopp, aldrig understigande 500 000 svenska kronor.

Artikel VI.

Sveriges riksbank och bulgariska nationalbanken skola snarast möjligt överenskomma om de närmare bestämmelser, som erfordras för detta protokolls tillämpning och behöriga fungerande.

Artikel VII.

I händelse detta protokoll skulle utlöpa, skola dess bestämmelser vara tillämpliga, till dess att samtliga ömsesidiga fordringar, vilka uppstått under dess giltighetstid, reglerats.

Artikel VIII.

Om vid utgången av detta protokolls giltighetstid i artikel II nämnda konto skulle utvisa ett saldo, skola svenska regeringen och Bulgariska Folkrepublikens regering gemensamt överenskomma om vilka åtgärder, som skola vidtagas för reglerandet av detta saldo.

Article IX.

Le présent protocole, qui constitue une partie intégrante de l'accord commercial signé en date de ce jour, entrera en vigueur le même jour et aura la même durée de validité que ledit accord.

Fait à Stockholm, en deux exemplaires authentiques en français, le 22 septembre 1947.

Pour le Gouvernement suédois:

Tage Erlander.

Pour le Gouvernement de la République Populaire de Bulgarie:

Ivan Touteff.

Artikel IX.

Förevarande protokoll, som utgör en integrerande del av den denna dag undertecknade handelsöverenskommelsen, träder i kraft samma dag och har samma giltighetstid som sagda överenskommelse.

Som skedde i Stockholm, i tvenne originalexemplar på franska språket, den 22 september 1947.

För svenska regeringen:

Tage Erlander.

För Bulgariska Folkrepublikens regering:

Ivan Touteff.